Limiti ta' żmien fuq il-proċeduri

Franza

1 X'inhuma t-tipi ta' skadenzi rilevanti għall-proċeduri ċivili?

Minbarra t-termini proċedurali hekk imsejħa sewwa (*délais de procédure*), il-liġi Franċiża tipprevedi dawk li jistgħu jissejħu 'perjodi ta' preskrizzjoni' (*délais de prescription*) u 'perjodi ta' limitazzjoni' (*délais de forclusion*).

Il-perjodi ta' preskrizzjoni (*délais de prescription*) huma perjodi ta' żmien li fi tmiemhom persuna tikseb dritt fir-rigward tal-proprjetà (*délai de prescription acquisitive*) jew id-detentur ta' dritt jitlef tali dritt billi jonqos li jeżerċitah (*délai de prescription extinctive*). Il-perjodi ta' preskrizzjoni jistgħu jiġu sospiżi (*suspendu*) jew interrotti (*interrompu*): jekk perjodu jiġi sospiż, u l-kawża tas-sospensjoni mbagħad titneħħa, il-perjodu jkompli jiddekorri għaż-żmien li jifdal; jekk perjodu jiġi interrott, u l-kawża tal-interruzzjoni mbagħad titneħħa, il-perjodu jibda jiddekorri mill-ġdid.

Il-perjodi ta' limitazzjoni (*délais de forclusion*) jirrestrinġu t-tul ta' żmien ta' dritt ta' azzjoni. Huma jikkorrespondu għall-kunċett ta' 'limitazzjoni tal-azzjoni' stabbilit fil-liġi komuni Ingliża. Il-perjodi ta' limitazzjoni ma jistgħux jiġu sospiżi. Bħala regola ġenerali, huma ma jistgħux jiġu interrotti lanqas: madankollu, skont l-Artikoli 2241 u 2244 tal-Kodiċi Ċivili, ċerti passi, bħal taħrika sabiex persuna tidher quddiem il-qorti, jew sekwestru jew miżura ta' infurzar oħra, jinterrompu dawn it-termini.

It-termini proċedurali (*délais de procédure*) huma dawk li japplikaw għall-proċeduri tal-qorti ladarba jkunu nbdew il-proċedimenti. Huma jiġu stabbiliti mil-liġi jew imposti mill-qorti. F'kuntrast mal-perjodi ta' limitazzjoni, huma ma jipprojbixxux l-azzjoni. Dawn it-termini ma jistgħux jiġu sospiżi jew interrotti.

2 Il-lista tal-jiem varji li mhumiex meqjusa jiem tax-xogħol skont ir-Regolament (KEE, Euratom) nru 1182/71 tat-3 ta' Ġunju 1971.

Skont il-leġiżlazzjoni attwali, il-jiem li ġejjin huma btajjel pubbliċi:

Il-Ħdud;

L-1 ta' Jannar;

It-Tnejn ta' wara l-Għid;

L-1 ta' Mejju;

It-8 ta' Mejju;

Jum Lapsi;

It-Tnejn, l-Għid il-Ħamsin;

L-14 ta' Lulju;

it-Tlugħ fis-Sema tal-Madonna (il-15 ta' Awwissu);

Jum il-Qaddisin Kollha (l-1 ta' Novembru);

Il-11 ta' Novembru;

Il-Milied (il-25 ta' Diċembru)

Ġew stabbiliti btajjel pubbliċi f'ċerti postijiet (ċerti dipartimenti (*départements*) u komunitajiet territorjali (*communautés territoriales*)) sabiex jikkommemoraw l-abolizzjoni tal-iskjavitù: Is-27 ta' Mejju għal Guadeloupe, l-10 ta' Ġunju għal French Guiana, it-22 ta' Mejju għal Martinique, l-20 ta' Diċembru għal La Réunion u s-27 ta' April għal Mayotte.

Fid-dipartimenti ta' Alsace-Moselle, is-26 ta' Diċembru u l-Ġimgħa l-Kbira huma btajjel pubbliċi.

3 Liema huma r-regoli ġenerali li japplikaw għall-iskadenzi fir-rigward ta' proċeduri ċivili differenti?

Minn mindu daħlet fis-seħħ il-Liġi Nru 2008-561 tas-17 ta' Ġunju 2008 (li tinkludi dispożizzjonijiet tranżitorji), il-perjodu ta' preskrizzjoni li warajh dritt jintilef, skont il-liġi ordinarja, huwa ta' ħames snin (qabel kien ta' 30 sena).

Madankollu, hemm għadd ta' eċċezzjonijiet għal dan il-prinċipju, speċjalment għall-azzjonijiet ta' responsabbiltà ċivili li jirriżultaw minn avveniment li jwassal għal ħsara fuq il-persuna, li l-perjodu ta' preskrizzjoni għalih huwa ffissat għal 10 snin mid-data meta l-ħsara inizjali jew aggravata titqies bħala li ġiet ikkonsolidata, jew għall-azzjonijiet li jinvolvu drittijiet ta' proprjetà immobbli, li jiskadu wara 30 sena.

It-tul ta' żmien tal-perjodi ta' limitazzjoni u tat-termini proċedurali jvarja skont is-suġġett u l-proċedura involuta.

4 Meta jkun meħtieġ li att jew formalità jitwettqu fi żmien stabbilit minn qabel, dan meta jibda jiddekorri?

Għat-termini proċedurali, l-Artikolu 640 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jiddikjara li meta att jew formalità jkunu jridu jitwettqu f'perjodu partikolari, il-perjodu jiġi kkalkolat mid-data tal-att, tal-avveniment, tad-deċiżjoni jew tan-notifika li jwassal sabiex jibda jiddekorri dak il-perjodu.

Għall-perjodi ta' preskrizzjoni u limitazzjoni tapplika l-istess regola, soġġetta għal kwalunkwe dispożizzjonijiet speċifiċi. Pereżempju, skont l-Artikolu 2226 tal-Kodiċi Ċivili, l-azzjonijiet ta' responsabbiltà ċivili relatati ma' ħsara fuq il-persuna huma preskritti 10 snin mid-data meta ssir evidenti l-ħsara inizjali jew aggravata.

5 Il-bidu tad-dekorrenza jista' jiġi affettwat jew modifikat mill-metodu ta' trażmissjoni jew ta' notifika tad-dokumenti (servizz personali minn marixxall jew servizz postali)?

Skont l-Artikolu 664-1 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta dokument jiġi nnotifikat minn uffiċjal ġudizzjarju (*huissier*), id-data tan-notifika tkun id-data tan-notifika personali, fid-dar jew fir-residenza tad-destinatarju, jew fid-data tar-rapport uffiċjali mħejji mill-uffiċjal ġudizzjarju li jelenka l-passi meħuda sabiex jinstab id-destinatarju. Meta dokument jiġi nnotifikat b'mod elettroniku, id-data u l-ħin tan-notifika huma dawk tat-trażmissjoni tad-dokument lid-destinatarju tiegħu.

Meta dokument jiġi nnotifikat bil-posta, skont l-Artikoli 668 u 669 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, id-data tan-notifika tkun, fir-rigward tal-mittent, id-data tad-dispaċċ, u, fir-rigward tad-destinatarju, id-data tal-wasla tal-ittra. Id-data tad-dispaċċ hija d-data li tidher fuq it-timbru tal-posta tal-uffiċċju tad-dispaċċ. Id-data tal-wasla hija d-data tal-irċevuta ffirmata (*récipissé*) jew tal-firma (*émargement*) tad-destinatarju. Jekk id-dokument jiġi nnotifikat permezz ta' ittra rreġistrata b' dikjarazzjoni tal-kunsinna (*avis de réception*), id-data tal-irċevuta hija dik li tiġi ttimbrata mis-servizz postali meta l-ittra tiġi mgħoddija lid-destinatarju.

Bħala eċċezzjoni, l-Artikolu 647-1 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jistabbilixxi li d-data tan-notifika ta' taħrika f'komunità barranija, il-Kaledonja Ġdida jew barra l-pajjiż hija, fir-rigward tal-mittent, id-data tad-dispaċċ tat-taħrika mill-uffiċjal ġudizzjarju jew mir-reġistru tal-qorti (*greffe*), jew fin-nuqqas ta' din, id-data tal-wasla mill-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku responsabbli (*parquet*).

6 Jekk iż-żmien jibda jiddekorri meta jitwettaq xi avveniment, il-jum li fih jitwettaq l-avveniment ikun jgħodd għall-kalkolu taż-żmien?

Skont l-Artikolu 641 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta terminu jiġi espress f'jiem, il-jum tal-att, tal-avveniment, tad-deċiżjoni jew tan-notifika li jwassal sabiex jibda jiddekorri dan it-terminu ma jingħaddx.

Il-punt minn meta jiskatta t-terminu ma jiġix affettwat mill-forma ta' notifika. Madankollu, meta dokument ma jiġix innotifikat personalment, ċerti dispożizzjonijiet jippermettu li ż-żmien minn meta l-perjodu jibda jiddekorri jiġi differit għad-data meta d-dokument jiġi nnotifikat lill-persuna jew għad-data meta jittieħdu miżuri ta' infurzar fuq il-bażi tad-dokument.

7 Meta skadenza tkun espressa f'jiem, l-għadd ta' jiem indikat ikun jinkludi l-jiem tal-kalendarju jew il-jiem tax-xogħol?

Skont l-Artikolu 642 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, terminu li altrimenti jiskadi nhar ta' Sibt, Ħadd, fi btala pubblika jew f'jum mhux tax-xogħol jiġi estiż sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss.

B'hekk, it-termini jkomplu jiddekorru fil-Ħdud u l-btajjel pubbliċi, iżda jiġu estiżi meta altrimenti jintemmu nhar ta' Sibt, Ħadd, fi btala pubblika jew f'jum mhux tax-xogħol.

8 Meta skadenza bħal din tkun espressa f'ġimgħat, xhur jew snin?

Skont l-Artikolu 641 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta terminu jiġi espress f'xhur jew snin, huwa jiskadi f'dak il-jum tal-aħħar xahar, jew tax-xahar fl-aħħar sena, li jkun iġib l-istess numru fix-xahar bħall-jum tal-att, tal-avveniment, tad-deċiżjoni jew tan-notifika minn meta jibda jiddekorri t-terminu. Meta x-xahar sussegwenti rilevanti ma jkollu ebda jum bl-istess numru, it-terminu jiskadi fl-aħħar jum ta' dak ix-xahar.

Meta terminu jkun espress f'xhur u f'jiem, ix-xhur jingħaddu l-ewwel, imbagħad il-jiem.

Ir-regola stabbilita fl-Artikolu 642 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (ara l-mistoqsija preċedenti) tapplika għat-termini kollha, irrispettivament minn jekk ikunux espressi f'jiem, xhur jew snin.

9 Jekk skadenza bħal din tkun espressa f'ġimgħat, xhur jew snin, meta tiskadi?

Kif ġie spjegat hawn fuq, skont l-Artikolu 642 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, it-termini kollha jiskadu fl-aħħar jum f'24:00, sakemm it-terminu ma jiġix estiż fuq il-bażi li altrimenti jaqa' nhar ta' Sibt, Ħadd, fi btala pubblika jew f'jum mhux tax-xogħol.

Kif ġie spjegat hawn fuq, il-punt minn meta jiskattaw it-termini kollha huwa l-jum tal-att, tal-avveniment, tad-deċiżjoni jew tan-notifika li jwassal sabiex jibda jiddekorri t-terminu.

10 Jekk meta tiskadi d-data tal-iskadenza jkun nhar ta' Sibt, Ħadd jew festa pubblika jew jum mhux tax-xogħol, din tiġi estiża sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss?

Kif ġie spjegat hawn fuq, terminu li altrimenti jiskadi nhar ta' Sibt, Ħadd, fi btala pubblika jew f'jum mhux tax-xogħol jiġi estiż sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss.

Il-ħin meta jibda jiddekorri terminu huwa neċessarjament determinat jew determinabbli. F'każ ta' dubju, dan jista' jiġi stabbilit mill-qorti. L-estensjoni tat-terminu sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss tapplika għassuġġetti kollha u fil-proċeduri kollha.

11 Hemm ċirkostanzi li fihom jiġu estiżi l-iskadenzi? X'inhuma l-kundizzjonijiet biex wieħed jibbenefika minn dawn l-estensjonijiet?

Skont l-Artikolu 643 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta l-azzjoni titressaq quddiem seduta tal-qorti fi Franza metropolitana, it-termini sabiex persuna tidher quddiem il-qorti (*comparution*), tressaq appell ordinarju (*appel*), tressaq oġġezzjoni (*opposition*), titlob li ssir reviżjoni ta' sentenza (*révision*) u tressaq appell fuq punti ta' liġi lill-Qorti tal-Kassazzjoni (*recours en cassation*) jiġu estiżi:

b'xahar għall-persuni li jgħixu f'dipartiment barrani, territorju barrani jew komunità barranija;

b'xahrejn għall-persuni li jgħixu f'pajjiż barrani.

Skont l-Artikolu 644 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta azzjoni titressaq quddiem seduta tal-qorti fil-komunità territorjali barranija li hija tispeċifika, it-termini sabiex persuna tidher quddiem il-qorti, tressaq appell ordinarju, tressaq oġġezzjoni u titlob li ssir reviżjoni ta' sentenza jiġu estiżi:

b'xahar għall-persuni li ma jgħixux fil-komunità territorjali li għaliha s-seduta tal-qorti għandha ġurisdizzjoni;

b'xahrejn għall-persuni li jgħixu f'pajjiż barrani.

12 X'inhuma l-iskadenzi għall-appelli?

Fil-prinċipju, skont l-Artikolu 538 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, it-terminu għal appell ordinarju huwa ta' xahar fi kwistjonijiet kontenzjużi, jew ħmistaxil jum fi kwistjonijiet mhux kontenzjużi. Madankollu, diversi dispożizzjonijiet oħrajn jagħmlu eċċezzjonijiet għal dan il-prinċipju. Pereżempju, it-terminu għal appell bħal dan huwa ta' ħmistax-il jum f'każijiet ta' ordnijiet magħmula fi proċedimenti interim, deċiżjonijiet tal-qorti ta' infurzar, deċiżjonijiet tal-qorti tal-familja, deċiżjonijiet tal-qorti tal-minorenni fi kwistjonijiet ta' appoġġ edukattiv, eċċ.

13 Il-qrati jistgħu jimmodifikaw l-iskadenzi, b'mod partikolari l-iskadenzi għad-dehra jew jiffissaw data speċjali għad-dehra?

F'kawżi urġenti, il-qrati jistgħu jqassru t-termini sabiex persuna tidher quddiem il-qorti u jistgħu jippermettu li t-taħrika inizjali tiddikjara jum fiss għal seduta ta' smigħ dwar il-merti. Bil-maqlub, il-qrati jistgħu jipposponu l-kunsiderazzjoni tagħhom tal-kawża għal data aktar tard sabiex jippermettu lill-partijiet jidhru quddiem il-qorti.

14 Meta att maħsub għal parti li tkun residenti f'post fejn hija tibbenefika minn estensjoni tal-iskadenza jiġi nnotifikat f'post fejn min jirrisjedi fih ma jibbenefikax minn estensjoni bħal din, il-persuna titlef il-benefiċċju ta' din l-iskadenza?

F'konformità mal-Artikolu 647 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, meta att intenzjonat għal parti residenti f'post fejn tkun se tibbenifika minn estensjoni tat-terminu jiġi nnotifikat lilha personalment f'post fejn ir-residenti lokali ma jibbenifikawx minn tali estensjoni, japplikaw biss it-termini permessi għar-residenti lokali.

15 X'inhuma l-konsegwenzi jekk ma jiġux rispettati l-iskadenzi?

L-iskadenza ta' perjodu ta' preskrizzjoni jew limitazzjoni ttemm id-dritt ta' azzjoni u kwalunkwe proċedimenti jiġu preskritti; rikors jiġi ddikjarat inammissibbli mingħajr ma tiġi kkunsidrata s-sustanza tiegħu.

Fil-każ ta' terminu proċedurali stabbilit mil-liġi jew impost mill-qorti, il-pieni għal nuqqas ta' osservanza jvarjaw skont ir-rwol tat-terminu u n-natura tal-pass li jrid jittieħed. In-nuqqas ta' konformità ma' terminu sabiex persuna tidher quddiem il-qorti jannulla sentenza mogħtija qabel jiskadi t-terminu jekk il-konvenut ma jkunx deher quddiem il-qorti. In-nuqqas ta' diliġenza dovuta min-naħa tal-partijiet ġeneralment jiġi ppenalizzat bit-tneħħija mil-lista tal-kawżi. In-nuqqas ta' twettiq ta' pass proċedurali fi żmien debitu jrendi l-pass f'wieħed null u bla effett.

16 Jekk id-data ta' l-iskadenza tkun għaddiet, x'inhuma r-rimedji disponibbli għal dawk li ma jkunux irrispettawha, jiġifieri l-partijiet inadempjenti?

Ma huwa disponibbli ebda rimedju sabiex titreġġa' lura l-iskadenza tad-dritt li tittieħed azzjoni legali, li huwa effett legali tal-iskadenza tal-perjodu ta' preskrizzjoni jew limitazzjoni.

Madankollu, meta jkun hekk stabbilit mil-liġi, il-qorti għandha l-għażla li teħles parzjalment lil parti mil-limitazzjoni konsegwenti għan-nuqqas ta' osservanza ta' terminu. L-Artikolu 540 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jippermetti tneħħija parzjali tal-preskrizzjoni li tirriżulta minn nuqqas ta' konformità mat-terminu sabiex tiġi kkontestata sentenza mogħtija f'kontumaċja, jew meqjusa li ngħatat fuq azzjoni difiża, jekk il-parti, mingħajr ebda ħtija min-naħa tagħha, ma kinitx taf bis-sentenza fil-ħin sabiex setgħet tikkontestaha, jew jekk ma setgħetx tieħu azzjoni.

Id-deċiżjoni ta' qorti li tiddikjara li pass proċedurali huwa null u bla effett tista' tkun soġġetta għal appell jew rikors għal treġġigħ lura (*rétractation*). Barra minn hekk, nullità ta' dan it-tip ittemm il-proċedimenti attwali, iżda tħalli d-dritt li tittieħed azzjoni intatt. Għalhekk, jista' jsir rikors ġdid sakemm ma tapplika ebda kawża li tkun ta' ostaklu għall-proċedimenti, b'mod partikolari l-iskadenza tal-perjodu ta' limitazzjoni.

Ma jista’ jitressaq ebda appell kontra d-deċiżjoni li titneħħa kawża mil-lista ta’ kawżi. Madankollu, it-tneħħija tħalli l-azzjoni nnifisha intatta. Il-perjodi ta’ preskrizzjoni jew limitazzjoni jkunu ġew interrotti permezz tan-notifika tat-taħrika, u dak l-effett jibqa’. It-tneħħija mil-lista ta’ kawżi tissospendi l-azzjoni, iżda s-sospensjoni tista’ tintemm permezz tat-twettiq ta’ formalità, rikors sabiex il-kawża terġa’ tiġi rreġistrata fil-lista ta’ kawżi.

Links relatati

Site Legifrance – Il-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (bil-Franċiż)

Site Legifrance – Il-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili bl-Ingliż u bl-Ispanjol

Site Legifrance – btajjel pubbliċi

L-aħħar aġġornament: 23/07/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta’ din il-paġna tinżamm mill-punt ta’ kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.